

Beschikking inzake collectieve bepaling verkoopprijzen door de Sindikato Uní di Shofùr di Taksi

Zaaknummer: A.0005.20

Beschikking van de Fair Trade Authority Curaçao op grond van artikel 6.1, lid 1 van de Landsverordening inzake concurrentie (P.B. 2016, No. 16).

De Fair Trade Authority Curaçao heeft, gelet op artikel 6.1, eerste, artikel 7.1, eerste lid onder a en artikel 7.5, eerste lid, het volgende besloten:

I. INLEIDING

1. Op 28 juli 2020 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de Fair Trade Authority Curaçao (FTAC) en Sindikato Uní di Shofùr di Taksi (hierna: SINUSTA). Uit dat gesprek bleek dat binnen SINUSTA bepaalde prijsafspraken zijn gemaakt die verboden zijn ingevolge artikel 3.1, tweede lid, onder a, van de Landsverordening inzake concurrentie. De FTAC heeft SINUSTA geïnstrueerd een einde te maken aan deze prijsafspraken. Dit document is het besluit van de FTAC in deze zaak.

II. BETROKKEN PARTIJEN

SINUSTA

2. Sindikato Uní di Shofùr di Taksi (hierna: SINUSTA) is een statutair in Curaçao gevestigde vakbond. SINUSTA behartigd volgens haar statuten¹ de belangen van de taxichauffeurs, leden van de vereniging en hun gezinnen;

Leden van SINUSTA

3. SINUSTA kent 46 actieve leden.² De leden van SINUSTA zijn allemaal taxichauffeurs met een vergunning voor het exploiteren van één voertuig, voor het vervoer van ten hoogste negen personen, de bestuurder daaronder niet begrepen, bestemd voor exploitatie anders dan op een daartoe aangewezen traject.³

¹ Dossierstuk 2, Gewijzigde statuten SINUSTA dd. 17 mei 2019

² Dossierstuk 3, ledenlijst SINUSTA

³ Landsverordening Personenvervoer (P.B. 1969, n°. 23) artikel 3 j° artikel 1, eerste lid, sub d.

III. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

4. Op 24 juli 2020 heeft de Voorzitter van SINUSTA de FTAC telefonisch benaderd. De Voorzitter was van mening dat er kartelafspraken zouden zijn in de touroperatorsbranche op Curaçao. De Voorzitter is door derden aanbevolen contact op te nemen met de FTAC.
5. De Voorzitter is telefonisch uitgenodigd door de FTAC voor een gesprek op 28 juli 2020.
6. Op 28 juli 2020 heeft een gesprek⁴ plaatsgevonden tussen de FTAC en SINUSTA, vertegenwoordigd door haar Voorzitter. SINUSTA wilde met het gesprek de FTAC consulteren over de reikwijdte en de toepasbaarheid van de Landsverordening inzake concurrentie in de toeristische sector.
7. De FTAC heeft aan het begin van het gesprek de cautie gegeven aan de Voorzitter van SINUSTA.
8. Tijdens dit gesprek bracht de Voorzitter van SINUSTA naar voren dat er binnen SINUSTA sprake is van gezamenlijke prijsbepalingen voor taxiriten van - en naar het vliegveld. De Voorzitter stelde tevens dat de leden van SINUSTA deze prijsbepalingen met elkaar hebben afgesproken en deze momenteel toepassen.
9. De FTAC heeft SINUSTA, via haar Voorzitter, direct geïnformeerd dat dergelijke afspraken, prijsafspraken zijn, en dat prijsafspraken verboden zijn op basis van artikel 3.1, tweede lid, onder a, van de Landsverordening inzake concurrentie.
10. De FTAC heeft SINUSTA op 28 juli 2020 tevens geïnstrueerd om onmiddellijk een einde te maken aan die prijsafspraken.
11. Op 29 juli 2020 heeft opnieuw een gesprek plaatsgevonden tussen de FTAC en SINUSTA, wederom vertegenwoordigd door haar Voorzitter, om de instructie zoals gegeven op 28 juli 2020 nogmaals uit te leggen.
12. Op 4 augustus 2020 heeft SINUSTA voldaan aan de door de FTAC gegeven instructies en heeft de FTAC conform afspraak hierover schriftelijk geïnformeerd.
13. In het kader van toezicht op de naleving van de Landsverordening inzake concurrentie heeft de FTAC op 12 augustus 2020, conform artikel 6.1 lid 1, 6.2 lid 1 en 6.2 lid 2 sub a en b van de Landsverordening inzake concurrentie, ook een informatieverzoek⁵ aan SINUSTA doen toekomen.

IV. FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

14. SINUSTA is een statutair opgerichte entiteit, door en voor houders van een taxivergunning/taxichauffeurs. SINUSTA is conform haar statuten een vakbond die als doel heeft: *"de behartiging van de belangen van de taxichauffeurs, leden van de vereniging en hun gezinnen. Het aankweken van verbroedering en vriendschap onder de leden en het bevorderen van de werklust en arbeidsvreugde onder Taxichauffeurs en*

⁴ Dossierstuk 1, gespreksverslag SINUSTA dd.28 juli 2020

⁵ Dossierstuk 4, informatieverzoek dd. 12 augustus 2020

overig vervoerpersoneel, leden van de vereniging”.

15. De vakbond SINUSTA heeft ook een stichting opgericht genaamd de Fundashon Transporte Uni di Taksishofer, afgekort "F.TRU". De Voorzitter van SINUSTA is ook de Voorzitter van Stichting F.TRU. In deze stichting worden een aantal gezamenlijke commerciële c.q. zakelijke activiteiten ten behoeve van de leden ontplooid. Conform haar statuten⁶ heeft de stichting als doel: *“De behartiging van de belangen van de leden van de Curaçao gevestigde vereniging Sindikato Uni di Shofur di Taksi, onder meer door het implementeren van uniform voor de leden van gemelde vereniging, het oprichten en in stand houden van een Taxi Centrale, Taxi Marketing, mobiele webapp, website, het uitvoeren van diensten evenementen en congres vervoer, het verlenen van voertuigen met in standhouden van onderhoud en reparatiewerkplaatsen en verder het organiseren van seminars en activiteiten in het belang van de leden”.*
16. De prijzen van taxivervoer in Curaçao zijn op basis van de Prijzenverordening 1961 (P.B. 1961, no. 117) gereguleerd bij Eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen van de 13de april 2005, ter uitvoering van artikel 16, derde lid sub d, van de Eilandsverordening personenvervoer (A.B. 1969 no. 23), zoals gewijzigd (Eilandsbesluit taxi-tarieven Curaçao 2005).⁷ De gereguleerde prijzen betreffen maximumtarieven. De leden van SINUSTA dienen zich, volgens de vigerende wet- en regelgeving, te houden aan deze maximumtarieven, maar mogen per rit wel een lager tarief in rekening brengen aan de klant.
17. Deze maximumtarieven zijn door Curaçao Airport Partners, de beheerder van het vliegveld, publiekelijk beschikbaar gemaakt voor klanten door het plaatsen van een groot prijzenbord⁸ met ritprijzen per zone bij de taxistandplaats.
18. Tijdens het gesprek op 28 juli 2020 heeft de Voorzitter van SINUSTA naar voren gebracht dat taxichauffeurs die vanuit het vliegveld opereren in toenemende mate concurrentie van touroperators ervaren. Verschillende hotels bieden all-in pakketten aan toeristen en hiervoor maken ze afspraken met touroperators om hun klanten met grote bussen te vervoeren. Op deze manier blijven er weinig toeristen over voor taxivervoer vanuit het vliegveld. Deze ontwikkeling ervaren de taxichauffeurs als een vorm van kartelvorming tussen de hotels en de touroperators.
19. De Voorzitter van SINUSTA meldde dat veel taxichauffeurs de door de overheid vastgestelde maximumtarieven als te hoog ervaren. Ze vrezen dat als zij deze maximumtarieven toepassen, het taxivervoer nog minder aantrekkelijk zal worden voor toeristen.⁹ Door de toenemende concurrentiedruk in de sector en om een concurrerende dienst te blijven verlenen, heeft SINUSTA, volgens de Voorzitter, op verzoek van de leden, een gezamenlijke tarievenlijst met zone indeling voor het transport van klanten van – en naar het vliegveld opgesteld, die onder het maximum gereguleerde tarief van de overheid ligt.
20. Deze tarievenlijst is vervolgens door SINUSTA geprint op briefpapier met het logo van SINUSTA¹⁰ en iedere taxichauffeur heeft deze lijst in zijn taxi hangen. De leden van SINUSTA passen deze tarieven ook actief toe. Deze tarievenlijst is ook op de website van SINUSTA gepubliceerd en wordt actief toegepast

⁶ Dossierstuk 5, Gewijzigde statuten F.TRU dd.15 mei 2020

⁷ A.B. 2005, n°. 23, zoals gewijzigd, het laatst bij A.B. 2008, n°. 41

⁸ Dossierstuk 6, Foto prijzenbord CAP

⁹ Dossierstuk 1, gespreksverslag SINUSTA dd.28 juli 2020

¹⁰ Dossierstuk 2, Schermafdrak Tarievenlijst website SINUSTA d.d. 28 juli 2020

door de taxicentrale en de mobiele webapp van Stichting F.TRU.

21. De FTAC heeft SINUSTA onmiddellijk geïnformeerd dat prijsafspraken in strijd zijn met het kartelverbod in gevolge artikel 3.1 van de Landsverordening inzake concurrentie. Op basis van artikel 3.1, tweede lid, sub a, van de Landsverordening inzake concurrentie worden dergelijke prijsafspraken aangemerkt als persé verboden gedragingen, waarvan geen ontheffing of vrijstelling mogelijk is.

22. De FTAC heeft SINUSTA, staande de vergadering, geïnstrueerd om onmiddellijk een einde te maken aan de genoemde prijsafspraken. De FTAC heeft SINUSTA daartoe de navolgende aanwijzing gegeven:

SINUSTA moet alle leden schriftelijk informeren dat de staande prijsafpraak in strijd is met de Landsverordening inzake concurrentie;

SINUSTA moet onmiddellijk afstand nemen van deze prijsafpraak en een einde maken aan het toepassen ervan;

SINUSTA moet aan alle leden duidelijk maken dat zij voortaan hun eigen tarieven moeten bepalen, als zij voornemens zijn af te wijken van het door de overheid vastgestelde maximumtarief;

SINUSTA moet het concept van bovenbedoeld schrijven eerst aan de FTAC voorleggen ter goedkeuring;

SINUSTA moet de FTAC schriftelijk informeren wanneer bovenbeschreven traject is afgerond en dus een einde is gemaakt aan de kartelafpraak.

23. De Voorzitter van SINUSTA toonde zich meteen bereidwillig om conform de aanwijzingen van de FTAC te handelen. De Voorzitter van SINUSTA verklaarde onvoldoende kennis te hebben van de Landsverordening inzake concurrentie en er dus niet bekend mee te zijn dat de gemaakte prijsafspraken in strijd zijn met de wet.

24. De Voorzitter heeft toegezegd dezelfde dag, te weten 28 juli 2020, nog een conceptbrief aan de leden en een persbericht voor de media, aan de FTAC te doen toekomen.

25. Op 28 juli 2020, eind van de werkdag, heeft de FTAC bovengenoemde documenten per e-mail ontvangen van SINUSTA ¹¹.

26. Op 29 juli 2020 heeft de FTAC kennis genomen van de inhoud van de conceptbrief aan de leden. Deze bleek onvoldoende in overeenstemming te zijn met de inhoud en strekking van de Landsverordening inzake concurrentie en de instructies van de FTAC. De FTAC heeft vast moeten stellen dat de gebrekkige inhoud van de brief van SINUSTA aan haar leden geen onwil betrof, maar vooral te wijten was aan een gebrek aan kennis over de Landsverordening inzake concurrentie.

27. De FTAC heeft naar aanleiding hiervan de Voorzitter van SINUSTA op 29 juli 2020 telefonisch uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek op dezelfde dag om de werking van de Landsverordening en de instructie zoals gegeven op 28 juli 2020 nogmaals uit te leggen.

¹¹ Dossierstuk 7, email dd. 28 juli 2020 van SINUSTA aan de FTAC

28. In het gesprek van 29 juli 2020¹² heeft de FTAC uiteindelijk met de Voorzitter van SINUSTA afgesproken dat de FTAC een modelbrief zal toesturen naar SINUSTA, die zij in overleg met hun juridisch adviseur als basis kan gebruiken voor de brief aan de leden van SINUSTA. Tevens werd daarbij wederom afgesproken dat de definitieve versie van de brief aan de leden die SINUSTA aan de hand van de modelbrief opstelt, eerst door SINUSTA aan de FTAC ter goedkeuring wordt voorgelegd alvorens deze te verzenden aan de leden.
29. Op 30 juli 2020 heeft de FTAC een modelbrief per email aan SINUSTA doen toekomen.¹³
30. Op 4 augustus 2020 heeft SINUSTA per e-mail een definitieve versie van de brief aan de leden naar de FTAC gestuurd ter goedkeuring. In diezelfde e-mail informeerde SINUSTA de FTAC verder dat volgens hun planning zij per 5 augustus zullen beginnen met het verstrekken van de brieven aan de leden en dat zij vanaf 10 augustus een persbericht in de media en op social media zullen plaatsen, zodat ook niet leden kennis kunnen nemen van de inhoud.¹⁴
31. Nog diezelfde dag, 4 augustus 2020, heeft de FTAC de Voorzitter van SINUSTA per e-mail geïnformeerd akkoord te zijn met de inhoud van de brief.¹⁵ In diezelfde email heeft de FTAC nogmaals bevestigd op korte termijn een concept gespreksverslag d.d. 28 juli 2020 naar SINUSTA te sturen ter verificatie.
32. De FTAC heeft op 6 augustus 2020 een concept gespreksverslag van het gesprek met de Voorzitter van SINUSTA gevoerd op 28 juli 2020 per email gestuurd naar SINUSTA¹⁶.
33. SINUSTA heeft op 12 augustus 2020 per email gereageerd op het gespreksverslag¹⁷. De reactie van SINUSTA is door de FTAC verwerkt in het verslag en op 7 september jl. ontving SINUSTA via email de definitieve versie van het gespreksverslag.¹⁸

V. BEOORDELING

Juridisch Kader

34. Artikel 3.1 van de Landsverordening inzake concurrentie luidt:
1. *Verboden zijn overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen van ondernemingen, die ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de concurrentie op de Curaçaose markt of een deel daarvan merkbaar wordt verhinderd, beperkt of vervalst.*
 2. *In strijd met het eerste lid zijn in ieder geval de overeenkomsten tussen concurrenten, besluiten van ondernemersverenigingen waarvan concurrenten deel uitmaken en onderling afgestemde feitelijke gedragingen van concurrenten die bestaan uit, direct of indirect:*
 - a. *het bepalen van verkoopprijzen of andere verkoopvoorwaarden;*

¹² Dossierstuk 8, email dd. 30 juli 2020 van FTAC aan SINUSTA

¹³ Dossierstuk 8, email dd. 30 juli 2020 van FTAC aan SINUSTA

¹⁴ Dossierstuk 9, email dd. 4 augustus 2020 van SINUSTA aan de FTAC

¹⁵ Dossierstuk 10, email dd. 4 augustus van FTAC aan SINUSTA

¹⁶ Dossierstuk 11, email dd. 6 augustus 2020 van de FTAC aan SINUSTA

¹⁷ Dossierstuk 12, email dd. 12 augustus van SINUSTA aan FTAC

¹⁸ Dossierstuk 14, email dd. 7 september 2020 van de FTAC aan SINUSTA

- b. *het bepalen van inschrijfprijzen of andere biedingsvoorwaarden in geval van aanbestedingen;*
 - c. *het beperken of controleren van productie of afzet, waaronder gezamenlijke leveringsweigering;*
 - d. *het verdelen van markten.*
3. *De krachtens het eerste lid verboden overeenkomsten en besluiten zijn nietig.*

Toepassing van het juridisch kader

Ondernemingen

35. Voor de beoordeling of het kartelverbod van toepassing is op de leden van SINUSTA is het begrip “onderneming” van belang. Het kartelverbod is van toepassing op “ondernemingen” en “ondernemersverenigingen”. De Memorie van Toelichting bij de Landsverordening inzake concurrentie stelt bij dit begrip: “[Het begrip onderneming] is overgenomen uit het Europese kartelverbod en dient op dezelfde wijze te worden uitgelegd. Het is gangbaar bij de bepaling van de toepasselijkheid van concurrentieregels op entiteiten te abstraheren van de juridische context en primair te kijken naar de economische aard van de eenheid. Daarbij wordt sterk gekeken naar zowel de aard van de activiteiten van de eenheid als de omvang ervan.”¹⁹
36. In de Memorie van Toelichting van de Landsverordening inzake concurrentie wordt het begrip economische activiteit beschreven als volgt: “voor wat betreft de aard van de activiteiten wordt een economische activiteit doorgaans benaderd als het aanbieden van goederen en/of diensten op een markt. Voor de economische aard is niet relevant welke rechtsvorm de eenheid heeft, hoe deze wordt gefinancierd en of deze een winstoogmerk heeft”.²⁰
37. De leden van SINUSTA zijn taxichauffeurs, met een conform de Landsverordening Personenvervoer (P.B. 1969, no. 23) verleende vergunning. Artikel 3 van de Landsverordening Personenvervoer bepaalt het volgende met betrekking tot de vergunningen: “Vergunningen kunnen door het bestuurscollege worden verleend voor het exploiteren van onderscheidenlijk een kleine autobus, een huurauto (lees: taxi), een of meer grote autobussen of een of meer toerwagens.
38. Onder exploiteren moet worden verstaan het bedrijfsmatig vervoeren of doen vervoeren van personen met motorrijtuigen op de openbare weg tegen vergoeding.²¹
39. Bedrijfsmatig vervoeren of doen vervoeren wordt als volgt gedefinieerd in het Handboek Eilandsverordening Personenvervoer van het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning: “De vervoerder verleent de diensten in het kader van bedrijfsuitoefening. Het vervoer moet een hoofdactiviteit zijn van de onderneming, danwel deel uitmaken van de onderneming. [...]”²²
40. Hieruit blijkt dat ieder lid van SINUSTA conform de begripsbepalingen in de Landsverordening inzake concurrentie als een onderneming kan worden gekwalificeerd. De (individuele) leden verrichten namelijk

¹⁹ Memorie van Toelichting bij de Landsverordening inzake concurrentie, p. 32

²⁰ Ibid.

²¹ Artikel 3 jo artikel 2 Landsverordening Personenvervoer.

²² Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning, Handboek Eilandsverordening Personenvervoer,

een economische activiteit door een dienst, i.c. vervoer, te verlenen tegen een vergoeding.

De ondernemersvereniging

41. Voor de beoordeling of het kartelverbod ook ziet op SINUSTA is het begrip “ondernemersvereniging” van belang. Volgens de Memorie van Toelichting bij de Landsverordening inzake concurrentie is ook dit begrip overgenomen uit het Europese kartelverbod en dient het op dezelfde wijze te worden uitgelegd. Conform het Europese kartelverbod is een ondernemersvereniging elk verband waarin twee of meer ondernemingen zich organiseren.²³
42. Een dergelijke vereniging hoeft niet de juridische vorm van een vereniging te hebben, maar kan bijvoorbeeld ook een stichting zijn. Een vereniging van vrije beroepsbeoefenaren is ook een ondernemersvereniging. Het juridische karakter is hiervoor niet bepalend. Ook indien de organisatie geen rechtspersoonlijkheid heeft maar is vormgegeven in slechts een informeel samenwerkingsverband kan er sprake zijn van een ondernemersvereniging in de zin van de Landsverordening inzake concurrentie.
43. De leden van SUNISTA zijn individuele taxichauffeurs, die in ieder geval mededingingsrechtelijk kwalificeren als ondernemingen. Deze ondernemingen hebben zich verenigd in SUNISTA.
44. SINUSTA is een statutair opgerichte entiteit met rechtspersoonlijkheid, door en voor houders van een taxivergunning/taxichauffeurs, met actieve leden die een contributie betalen en inspraak hebben in de besluitvorming over - en de uitvoering van collectieve zakelijke c.q. commerciële activiteiten en belangen.

SINUSTA is daarmee een ondernemingsvereniging in de zin van de Landsverordening inzake concurrentie.

Besluit van een ondernemersvereniging

De volgende vraag die beantwoord moet worden is of er bij de vaststelling van de tarievenlijst voor diensten van - en naar het vliegveld sprake is geweest van een besluit van een ondernemersvereniging.

45. Het begrip ‘besluit van een ondernemersvereniging’ moet volgens de Europese jurisprudentie ruim worden uitgelegd.²⁴ Bij de beoordeling van de vraag of sprake is van een dergelijk besluit, dient enerzijds te worden beoordeeld of sprake is van een getrouwe weergave van de wil van de vereniging (doorgaans op basis van (schriftelijke) communicatie door de vereniging) en anderzijds of die wil erop ziet marktgedrag te coördineren.

Ten aanzien van dit laatste punt kan doorgaans worden aangenomen dat indien de vereniging zich in haar communicatie uitlaat over de (mogelijke) commerciële beslissingen van de leden, sprake is van een dergelijke wil om te coördineren. Dit leidt ertoe dat niet alleen maatregelen van de vereniging die leden verplichten bepaalde commerciële keuzes te maken onder dit begrip vallen, maar ook advisering omtrent dergelijke beslissingen die eenzelfde coördinerend doel of gevolg hebben.²⁵

46. Omwille een concurrerende dienst te (blijven) verlenen, hebben de leden van SINUSTA, volgens de Voorzitter van SINUSTA²⁶, de wens uitgesproken een uniforme tarievenlijst te introduceren voor vervoer

²³ Memorie van Toelichting bij de Landsverordening inzake concurrentie, p. 29

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid.

²⁶ Dossierstuk 1, gespreksverslag SINUSTA dd.28 juli 2020

van – en naar het vliegveld, met een tarief welke onder het maximumtarief vastgesteld door het Ministerie van Economische Ontwikkeling ligt. Deze wens is geëxecuteerd door het bestuur van SINUSTA door een lijst met tarieven op te stellen en deze op logopapier van SINUSTA te plaatsen. Deze lijst heeft ieder chauffeur vervolgens in zijn taxi opgehangen en past die vastgestelde tarieven ook actief toe op ritten van - en naar het vliegveld.

47. Deze tarievenlijst is ook publiekelijk bekend gemaakt door deze te plaatsen op de website van SINUSTA.²⁷ Daarmee wordt het grote publiek geïnformeerd over wat de geldende tarieven voor leden van SINUSTA zijn bij gebruikmaking van hun diensten van - en naar het vliegveld. Daarnaast werden deze tarieven ook gehanteerd door de taxicentrale en de mobiele webapp diensten van Stichting F.TRU.
48. Het feit dat binnen de vereniging de wens om uniformiteit in tarieven is gecommuniceerd en deze wens ook gekrystalliseerd is in een tarievenlijst die breed en actief wordt toegepast door de leden, kan beschouwd worden als een getrouwe weergave van de wil van de vereniging.
49. Bijgevolg het feit dat door de vereniging publiekelijk is gecommuniceerd over deze tarievenlijst door het leden op te laten hangen in hun taxi's, het te plaatsen op de website van de vereniging en te gebruiken voor hun taxicentrale en mobiele webapp, kan ook worden beschouwd als een uitgesproken wil van de vereniging om het marktgedrag van chauffeurs te coördineren en daarmee de leden te verplichten bepaalde commerciële keuzes te maken.
50. Bovendien is niet gebleken dat de leden van SINUSTA bezwaar hebben tegen het hanteren van deze tarievenlijst. Doordat er niet duidelijk en openbaar afstand is genomen van deze prijslijst mag op basis van de Europese Jurisprudentie de instemming hiermee van de leden worden verondersteld.²⁸
51. Gezien het bovenstaande is evident dat bij de vaststelling van de tarievenlijst voor diensten van - en naar het vliegveld sprake is geweest van een besluit van een ondernemersvereniging in de zin van de Landsverordening inzake concurrentie.

Vaststelling concurrentiebeperking

52. De laatste stap om te kunnen concluderen dat in strijd met het kartelverbod is gehandeld is vaststellen of het besluit van de ondernemersvereniging SINUSTA de strekking of het gevolg heeft de concurrentie te beperken.
53. Ingevolge artikel 3.1, tweede lid onder a van de Landsverordening inzake concurrentie zijn besluiten van ondernemersverenigingen waarin verkoopprijzen of andere verkoopvoorwaarden worden bepaald altijd in strijd met het kartelverbod van artikel 3.1 eerste lid, aangezien deze afspraken gezien hun aard verondersteld worden altijd de concurrentie te beperken. Het is daarom i.c. voor de FTAC niet nodig het concurrentiebeperkende gevolg van dergelijke persé verboden afspraken aan te tonen.
54. Volgens artikel 3.2 Landsverordening inzake concurrentie is de bagateluitzondering niet van toepassing op een dergelijke afspraak, en volgens artikel 3.5 Landsverordening inzake concurrentie is geen ontheffing mogelijk.

²⁷ Dossierstuk 2, Schermafdrak Tarievenlijst website SINUSTA d.d. 28 juli 2020

²⁸ Zie o.a. Zaak C-49/92 (Commission v. Anic), para 96 en Zaak T-53/03 (British Plasterboard), para. 85.

VI. CONCLUSIE KARTELVERBOD

55. De meest recente versie van de tarievenlijst van de ondernemingsvereniging is op 29 februari 2019 geïmplementeerd.²⁹ Dat is na de inwerkingtreding van de concurrentieregels d.d. 1 september 2017. De coördinatie van prijzen en andere voorwaarden is per 1 september 2017 in strijd met de Landsverordening inzake concurrentie. Dit heeft tot gevolg dat SINUSTA ervoor zorg diende te dragen dat de coördinatie niet had kunnen plaatsvinden. Nu zij dit niet gedaan heeft is zij in overtreding van de Landsverordeningen inzake concurrentie.
56. De FTAC concludeert dat de handelswijze van de SINUSTA kwalificeert als een verboden besluit van een ondernemersvereniging in strijd met artikel 3.1 lid 2 sub a van de Landsverordening inzake concurrentie. Voor dit besluit is conform artikel 3.5 Landsverordening inzake concurrentie geen ontheffing mogelijk.

VII. DE OVERTREDER

57. Overtredingen kunnen blijkens artikel 7.1 lid 3 Landsverordening inzake concurrentie worden begaan door natuurlijke personen en rechtspersonen. In dit geval worden SINUSTA en haar leden, ieder afzonderlijk, als overtreder aangemerkt.

VIII. MAATREGEL

58. De FTAC heeft de handelswijze van SINUSTA getoetst op overeenstemming met de regels van de Landsverordening inzake concurrentie. De FTAC is tot de conclusie gekomen dat het vaststellen van een collectief toe te passen tarievenlijst voor diensten van en naar het vliegveld door alle leden van SINUSTA kwalificeert als een besluit van een ondernemersvereniging in strijd met artikel 3.1 lid 2 sub a van de Landsverordening inzake concurrentie. Voor dit besluit is conform artikel 3.5 Landsverordening inzake concurrentie geen ontheffing mogelijk.
59. De FTAC heeft een verplichting om overtredingen van de Landsverordening inzake concurrentie in beginsel te handhaven. Deze beginselplicht tot handhaving laat onverlet dat een bestuursorgaan de vrijheid heeft in de keuze van het *instrument* voor handhaving, mits het gekozen instrument voldoende effectief is.³⁰
60. Het feit dat SINUSTA zelf de FTAC heeft benaderd en bereid is geweest op aanwijzing van de FTAC een einde te maken aan de overtreding speelt een rol in de keuze van het *instrument* voor handhaving bij de afhandeling van deze zaak.
61. De FTAC overweegt het volgende bij de keuze voor het instrument voor handhaving.
62. Vanaf 2018 heeft de FTAC in haar jaaragenda's gecommuniceerd dat wanneer bedrijven vrijwillig hun gedrag willen aanpassen aan de nieuwe concurrentieregels, de FTAC daar de voorkeur aan geeft en in dit

²⁹ Dossierstuk 13, brief SINUSTA aan leden dd.4 augustus 2020

³⁰ Vgl. CBB 15 juni 2011, r.o. 5.6.3.

soort gevallen niet direct over zal gaan tot het opleggen van een sanctie. Met bedrijven en brancheverenigingen die zelf naar de FTAC toekomen wil de FTAC samenwerken op basis van vertrouwen. Hierbij kunnen afspraken gemaakt worden over gedragsverandering waar nodig. Als bedrijven echter in het geheim afspraken maken om de concurrentie te beperken of afspraken met de FTAC schenden zal de FTAC niet nalaten haar sanctiebevoegdheden in te zetten.³¹

63. Het feit dat SINUSTA zelf de FTAC heeft benaderd is een verzachtende omstandigheid.
64. Het feit dat SINUSTA onmiddellijke bereidheid heeft getoond om een einde maken aan de overtreding, zoals geïnstrueerd door de FTAC in randnummer 24 is ook een verzachtende omstandigheid.
65. Gezien het bovenbeschreven geheel van feiten en omstandigheden acht de FTAC, in dit specifieke geval, de weg van informele afhandeling het meest gepast om gedragsverandering te bewerkstelligen. De FTAC heeft daartoe de afspraak met SINUSTA gemaakt om de overtreding direct te beëindigen. De FTAC zal deze afspraak monitoren en waar nodig handhavend optreden.
66. De leden zijn naar het oordeel van de FTAC door SINUSTA op afdoende wijze gewezen op het onwettige karakter van de tarievenlijst en opgeroepen deze niet langer toe te passen. De FTAC zal dan ook monitoren of individuele leden niet desondanks uitvoering blijven geven aan de gemaakte afspraak en zo nodig handhavend optreden. Conform het boetebeleid van de FTAC zal een dergelijke herhaalde overtreding voor de FTAC gelden als een verzwarende omstandigheid bij het opleggen van een maatregel.³²
67. Bij de keuze van informele afhandeling als handhavingsinstrument weegt de FTAC ook haar onderzoekscapaciteit mee. Met de gekozen informele afhandeling is een gedragsverandering bewerkstelligd met een zo efficiënt mogelijke inzet van middelen.

IX. BESLUIT

68. De FTAC concludeert dat de collectieve tariefvaststelling door SINUSTA kwalificeert als een besluit van een ondernemersvereniging in strijd met artikel 3.1 lid 2 sub a van de Landsverordening inzake concurrentie. Voor dit besluit is conform artikel 3.5 Landsverordening inzake concurrentie geen ontheffing mogelijk.
69. De FTAC wijst SINUSTA en ieder afzonderlijk lid aan als overtreder van artikel 3.1 lid 2 sub a van de Landsverordening inzake concurrentie.
70. Voor de keuze van het handhavingsinstrument concludeert de FTAC dat een informele afhandeling het meest gepast is. De FTAC heeft daartoe de afspraak gemaakt met SINUSTA om de overtreding te beëindigen. SINUSTA heeft volgens de afspraken met de FTAC de overtreding beëindigd.³³ Indien SINUSTA

³¹ Jaaragenda FTAC te vinden via: <https://ftac.cw/jaaragenda-ftac>

³² <https://ftac.cw/wp-content/uploads/2020/04/202004-Besluit-Vaststelling-Boetebeleid.pdf>

³³ Dossierstuk 13, brief SINUSTA aan leden dd.4 augustus 2020.

en/of haar individuele leden zich niet aan de afspraak blijven houden kan de FTAC conform artikel 7.1 van de Landsverordening inzake concurrentie handhavend optreden en een maatregel opleggen.

71. De FTAC beschouwt de zaak hiermee afgehandeld en sluit het onderzoek jegens SINUSTA en haar leden.

Willemstad, 20 oktober 2020

Fair Trade Authority Curaçao, namens deze

Miroslava I. Wedervoort MSM
Voorzitter van de Fair Trade Authority Curaçao

RECHTSMIDDELEN:

Tegen deze beschikking kan binnen zes (6) weken na de dag waarop de beschikking is bekendgemaakt in de Landscourant bezwaar worden gemaakt. Het bezwaarschrift dient gestuurd te worden aan:

De Fair Trade Authority Curaçao
Pietermaai 6
Willemstad, Curaçao

In plaats van bezwaar aan te tekenen, kan ook direct in beroep worden gegaan bij het Gerecht in eerste aanleg van Curaçao. Dit moet binnen zes (6) weken na de dag waarop de beschikking is bekendgemaakt in de Landscourant worden gedaan. Het beroepschrift moet in tweevoud worden ingediend bij:

Het Gerecht in Eerste Aanleg Curaçao
Wilhelminaplein 4
Willemstad, Curaçao